

Андрэ Мольро

У ЗМЕГАНЫНІ СУПРАЦІЙ ЛЮДЗКАЙ НЕСПРАВДЛІВАСЦІ

АД РЭДАКЦЫІ: Ніжэй зымешчаем з сымпатыяй да агульной праграмы, аднак тыкі. Міністар замежных справаў Ідэн яму здавалася, што яны ня маюць давену да працяту аднаго тыдня аб'ядждае на рэспубліканцаў бальшынёю ўсходнім дзяржавам.

У Маскве адчынены Другі Усесаюзны Звяз савецкіх Пісьменнікаў. Ад часу першага з'езду мінула дваццатка гадоў. Дваццатка гадоў, на працягу якіх гэтак звана «пралетарская дэмакратыя», якую Ленін абвесьціў свайгі морякі, павярнулася із шляху свайго разъвіцця — якім бы яно ня было — і прышла канчальную форму аўтакратыі Сталіна да ягоных вучніў — Маленкава і Хрушчова.

У палітычным жыцці Савецкага Саюзу галсуніўмі падзеямі за гэтых дваццатка гадоў была якія «вызвалінікі людзтва» праводзілі масавыя забойствы сярод свайго собеса-га насељніцтва, ды пакт, падпісаны Молатавам і Рыбніцкім. Гэтым пактам «вызвалінікі людзтва» ўступілі ў саюз з барбарскай дзяржавай і ў шалёнімі правадырьмі, якія ненавідзела ўсё людзтва, із гэтым самым дали гэтому правадыру — Гітлеру — магчымасць распашлі пажар сусветнай вайны.

Гэтыя два факты раз і назаўсёды разбурылі цверджаны дыктатуры, быццам-бы яна імкнулася да «прагрэсіўных ідэяў».

Вялікі французскі пісьменнік **Андрэ Мольро** сказаў: «У чалавеку жыве глыбкая і жудасная нацэя». Даўццаць год тому такія як Мольро прадстаўнікі інтелігэнцыі маглі яшчэ пакладаць надзею на ідэалы, абвешчаныя бальшавіцкай рэвалюцыяй. Бальшавізм быў новай пльніяй, ён выступаў супраць старой не-справядлівасці, ён аблічаў стварыцьлепши — утопійны съвет «пралетарской дэмакратыі».

Але ўжо 20 год назад рэакцыйная пагарда да людзкай адзінкі вызірала спад «прагрэсіўнай маскі» бальшавізму. Аднак Андрэ Мольро, усё сваі жыццёю напісаны на камунізму, што ён называў «змаганьнем супраць людзкай несправядлівасці», быў настолькі заняты дробными выяўленініями несправядлівасці, ён аблічаў стварыцьлепши — утопійны съвет «пралетарской дэмакратыі».

Але ўжо 20 год назад рэакцыйная пагарда да людзкай адзінкі вызірала спад «прагрэсіўнай маскі» бальшавізму. Аднак Андрэ Мольро, усё сваі жыццёю напісаны на камунізму, што ён называў «змаганьнем супраць людзкай несправядлівасці», якую дзеялася ў вадлеласці. Вочы яму адчыніліся толькі бальшавіцкая літаратура. За апошніх 20 гадоў парадны мундзір «пралетарской дэмакратыі» быў канчины сікніты. На працягу гэтых 20-і даўццаць бальшавіцкай аўтакратыі масавыя практуктавімы супраць чалавека, які адкрыта паказала сябе ўсаму съвету, як аўтакраты. Даўццаць гадоў тому Мольро і шматлікія дыктатары вялічылі чалавецтва да ясьнейшай будучыні. Але чалавецтва складаеца з паасобных людзей, а якай ясная будучыня можа быць для іх з масавых чыстак, падняволінай працы, саюзу з фашыстамі, асобнімі людзьмі і калектыўнымі дзе-штучнага голаду, бязупыннага тэрору, пагардзі да ўсіх людзіх правой і людзкай годнасці? Мольро зразумеў, што гэта азначае нянявісьць да чалавека, якай ніколі ня можа легчы ў саюзову змаганьню супраць людзкай несправядлівасці. Наадварот — яна стварае гэтую несправядлівасць.

Даўццаць гадоў тому Андрэ Мольро і 44 іншых замежных, больш або менш ведальных, гасцей маглі прыняць даць у ўсесаюзным з'езду савецкіх пісьменнікаў і шчыра выказаць свае думкі. Тады Мольро мог яшчэ сказаць савецкім, што, хоць ён адносіцца з ней аб чымсь падобным на чуў.

Якуб Колас

Сымон Музыка

ПАЭМА

Канчатак у першай рэдакцыі

— Ты туды хіба, хланчук? —
Ў бок гасподы павіярнулася:
— Дарма-ж ты ідзеш, дзяцюк,
Апазыніўся, небарача;
— І тут лёс твой — у куце:
Больш дзячына не заплача
Па музыку-сірае! —
Штоськ нядобрае ў тых словах
Сэрцам хлонец тут пачуў,
Самы тон яе прамовы,
Бы нажом, яго кальнуў.
— Што-ж такое, бабка, зь ёю?
І з трывогаю чакай
Ён адказу на пытаньне,
Сумна зынкішы галавой.
— Ой, вы, моладзь! вам каханье
Засланье ўсё сабой!
Праз каханье-ж — дур вялікі,
З таго дуру съвет гарыць:
З-за бязроднага музыки
Ня ўздужала дзёўка жыць! —
Далей хлонец быў ня ў сілах
Чуць Аршуліных прамоў,
Бы спынілася у жылах

І у сэрцы ў яго кроў.
Твар зымярцьсёў, уніклі сіллы,
Съвету белага ня знаць,
І над хлонцам свае крылы
Ночка стала разынімаць...
Глуш. У небе месяц поўны
Бляск таёмны свой бруў.
Змрок тужлівы, ціхі, роўны
Землю зыніклую акрыў.
І было вакол маркотна,
Бы тулялася гаротна
Няуцімна туга,
Ахінушы мімалётна
Сумам поле, лес, луга.
І маўчала ўсё зацята,
Усё стайлася — ні шэп!
Поўнеч. Жуд. Страхоў багата,
Чорны лес маўчай, бы склеп;
Толькі здрдку смутным сымехам
Ціш будзілі бакасы
І ўтарылі ціхім рэхам
Жаб у багнах галасы.
Чый-жа гэта ценъ матнуўся
Там, на могілках глухіх?
Чалавек із зданьні прагнунуўся
Памік прыкладаў гнілых,
Хто у поўнач парушае
Сон пахаваных навек?

18)

І чаго ён там шукае?
Хто ён? Здань ці чалавек?
Цяжкай весткай прыгнічоны
І аглушаны, Сымон
Без развагі, праз загоны
Ішоў, зацішыўся сэрца стогн.
Ішоў начула, спатыкаўся,
У ямы падаў, зноў ўставаў,
А куды ён падаваўся,
Сам ня ведаў, ня пытаў.
Бы яго якай сіла
Няпрытомнага вяла
І туды яго хіліла,
Дзе мо й думка ня была.
А нарецце зварачае
Ён у бок старых крижоў
І на могілкі ступае
У гурт нямых вартынікоў.
Прышыніўся, азірнуўся,
Бы стаў ў паміль прыхадзіць
І раптоўна здрыгнуўся:
Перад ім яна стаіць!
Нярухома і маўкліва,
Уся білосеніка, як сынег,
Толькі вусны ёй шчасліва
Аджыўляе ціхі сымех.
— Ганна?! — Кроў ён адступае:
Ты запрайднаці зіман?
Што-ж за сіла, моц якай
Напусыціла мне туман? —
Бы замёр Сымон зьдзілёні,
Ці то радасць, ці то страх,
І гарыць агонь зялёні
У яго стомленых вачах.
І на здань — плод ўласных мараў,
Брод балючай галавы,
Пазірае, поўны чарапу,

Нярухомы, ледзь жывы.
Потым вочы працірае,
Як-бы хоча сон прагнаць,
І што ловіць, спамінае
І на можа рады дачь.
— О, мой мілай, мой жаданы! —
Чуе голас ён яе: —
Ня пужайсі свае Ганны:
Я — на здань, на вобраз зманны —
Цела сьпінь, а дух ўстае.
Я — той вобраз, што ў дарогах
З думак ты сваіх стварыў,
І ў палёх, глухіх разлогах,
Бавіў час і ём ты жыў...
Бедны мой! ты так змардован
І пакрыўджены людзьмі
І нядоляй моцна скован.
Апльыла душа съязьмі,
Кроўю сэрцайка ablita.
Ты-ж адзін, адзін блукаў,
Як убогі, ледзь акрыты,
Слова ласкі ты ня знаў.
Адпачынъ-жа тут з дарогі,
Гора цяжкае разъбей,
Хай спакой пазнаюць ногі...
Сядзь са мною, як даўні.
А з табой я так шчасліва —
Я твал даўно, Сымон... —
— Адкожы ты мне праўдзіва,
Хто ты здань ці гожы сон?
Ня пытайся, мой адзіны,
Думкам волі не давай:
Цічасціца съветныя часіны
Ты пытаньнем ня пужайсі.
Любы мой! Ё ў съвеце рэчы,
Што як толькі іх кране
Войстры розум чалавечы,

Палітычны білянс мінулага году

(Заканчэнне з 1-ай балоны)

Парыскія пагадненіі яшчэ чакаюць ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азіі, у адзорыненне ад Атлянтычнага Пакту, зьяўляецца даволі слабкім саюзам паасобных дзяржаваў, веңчая ардынаваны антыкамуністычны фронт, некамуністычны дзяржавы Азіі зьяўляюцца такія каардынацыі пазбаўленыя. Пад другое, Абаронны Пакт Паўднёна-Усходні Азі

